

СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ФІРМИ А. С. ГАЛЬЧИНСЬКОГО

Розвиток підприємства як складної бізнес-системи характеризується взаємопов'язаними процесами трансформацій техніко-технологічних, господарсько-організаційних та соціально-економічних відносин ведення підприємницької діяльності, обумовленими змінами його внутрішнього та зовнішнього середовища.

У сучасний період під впливом цифровізації економіки техніко-технологічна складова підприємницької системи оновлюється відповідно до технологій Індустрії 4.0 шляхом впровадження та інтенсифікації використання цифрових бізнес-процесів; господарсько-організаційна складова характеризується поширенням цифрових бізнес-моделей, формуванням та розвитком бізнес-екосистем, гібридними формами зайнятості та підприємництва, цифровізацією управління бізнесом. Соціально-економічній складовій сучасного підприємства як бізнес-системи притаманні зміни у структурі власності на ресурси у зв'язку з набуттям людським та соціальним капіталами пріоритетного значення як активів бізнесу, що забезпечують зростання вартості та отримання прибутку.

Сучасні трансформації підприємства є новітніми формами його соціалізації як процесу перетворення на «соціалізовану фірму», фундаментом якого А. С. Гальчинський вважав накопичення людського капіталу, що радикальним чином змінює не лише функціональну основу фірми, а й філософію її економічної діяльності, підприємства загалом [1, с. 430–431].

Людський капітал підприємства є складовою його інтелектуального капіталу та має такі основні компоненти як інтелектуальний, біофізичний, соціальний капітали працівників підприємства.

У теперішній час трансформації людського капіталу підприємства притаманні такі характеристики.

1) Диверсифікація джерел формування й накопичення людського капіталу: базові джерела отримання й накопичення загальних та спеціальних знань, певного рівня освіти й професійних навичок, що формують інтелектуальну складову людського капіталу підприємства, доповнюються мережами Інтернет, що суттєво розширює можливості людини щодо її інтелектуального та професійного розвитку.

2) Омніканальність залучення підприємством працівників необхідного рівня освіти та кваліфікації: поєднання офлайн і онлайн каналів кадрового забезпечення бізнесу є фактором розширення соціально-економічного простору забезпечення бізнесу трудовими ресурсами.

3) Гібридна модель реалізації людського капіталу працівників фірми, що забезпечують такі нові форми організації праці як фріланс, віддалена робота, цифрове робоче місце та інші.

4) Інтеграція та спільне використання інтелектуальних ресурсів учасників мереж підприємства – клієнтської, партнерської та інших, формування мережевого інтелектуального капіталу. Трансформація клієнтоорієнтованості бізнесу у його клієнтоцентричність, розвиток мережесих зв'язків з партнерами сприяють формуванню

нового структурного елемента людського капіталу підприємства – людського капіталу бізнес-мереж.

5) Віртуалізація процесів залучення та використання людського капіталу, прикладом якої є розвиток краудсорсингу як використання ресурсів, у тому числі інтелектуальних, великої кількості людей (натовпу) через мережі Інтернет. А. С. Гальчинський підкреслював конструктивні елементи в процесі віртуалізації економіки, визначав його як наповнення реальної економіки новими ресурсами розвитку та зростання [2, с. 68].

б) Формування екосистемного людського капіталу. Бізнес-екосистема є сучасною моделлю кооперації діяльності підприємства з його незалежними партнерами із різних секторів та галузей економіки, які зацікавлені у співпраці для досягнення певних цілей. У її межах здійснюється рух ресурсів, зокрема інтелектуальних, що дає підстави для висновку про формування екосистемних джерел інтелектуального капіталу підприємства й екосистемного людського капіталу бізнесу.

Сучасні трансформації людського капіталу підприємства є факторами зміни відносин власності на інтелектуальні ресурси учасників бізнес-процесів, а саме набуття ними ознак індивідуалізованої, персоніфікованої та водночас усупільненої власності [1, с. 368].

Таким чином, у сучасний період набуття підприємством ознак соціалізованої фірми, на формування якої під впливом постіндустріальних факторів вказував А. С. Гальчинський [1, с. 430], характеризується трансформаціями джерел і каналів залучення та форм реалізації його людського капіталу, формуванням людського капіталу мереж та екосистем бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Гальчинський А. С. Політична нооекономіка: начала оновленої парадигми економічних знань. Київ : Либідь, 2013. 472 с.
2. Гальчинський А. С. Економічна методологія. Логіка оновлення : курс лекцій. Київ : АДЕФ-УКРАЇНА, 2013. 472 с.